

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО
ЗА РАД, ЗАПОШЉАВАЊЕ,
БОРАЧКА
И СОЦИЈАЛНА ПИТАЊА
Датум 28.5.2018. године
Немањина 22-26
Београд

Министарство у борби против злоупотребе „деце улице“

Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања покренуло је иницијативу за спречавање злоупотребе „деце улице“. Министарство је својим налогом обавезало центре за социјални рад - органе старатељства у Републици Србији да у складу са својим надлежностима предузму мере и активности у организовању помоћи и подршке „деци улице“, односно деци жртвама насиља и злоупотребе која „живе и раде на улици“ и баве се просијачењем, прањем ветробранских стакала, скупљањем секундарних сировина из контејнера за одношење отпада, продајом цвећа у касним ноћним сатима итд.

Налог садржи следеће:

- Да се формира посебан тим у чијем саставу ће бити стручњак органа старатељства, полицијски службеник полицијске управе или одељења полицијске управе, представник подручног дома здравља (педијатријска служба, предшколски или школски диспанзера);
- Да се реализује целовита и континуирана социјална и породично правна заштита ове деце што подразумева да је центар за социјални рад – орган старатељства дужан, у свим случајевима за које има сазнање да се деца злоупотребљавају у циљу експлоатације или се затекну да обављају напред описане радње, одмах применом члана 332. став 2. Породичног закона («Службени гласник РС» бр 18/2005), децу одузети од родитеља, старатеља или лица код кога се затекну и обезбедити им бригу о здрављу, егзистенцијалне потребе и безбедност (мере старатељске заштите, смештај у установу социјалне заштите или хранитељску породицу);
- Да се према родитељима, старатељима или лицима код којих се деца затекну, предузму мере кривичноправне заштите деце од злостављања и

занемаривања, односно поднесу кривичне пријаве због евентуално учињеног кривичног дела «запуштања и злостављања мал. детета» из члана 193. Кривичног законика РС («Службени гласник РС» бр 86/2005,88/2005-испр.107/2005-испр 72/2009, 111/2009, 121/2012, 104/2013);

- Да се према родитељима малолетног детета који злостављају, занемарују или грубо злоупотребљавају родитељско право, предузму мере грађанско - правне заштите од злостављања и занемаривања малолетног детета, односно покрене поступак за потпуно лишење родитељског права у складу са чланом 81. Породичног закона Републике Србије;
- Да се Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања- Сектору за бригу о породици и социјалну заштиту, достављају тромесечни писани извештаји о реализацији датог налога.

У складу са налогом у **115 центара за социјални рад – органа старатељства** формирано је или је у поступку формирање посебних тимова. По наведеном налогу Министарства у целој Републици Србији центри за социјални рад предузели су следеће мере у помоћи и подршци „деци улице“:

- деца измештена из породица и обезбеђен им смештај у систему социјалне заштите - смештај у хранитељску породицу: **20**, смештају у установу социјалне заштите: **26**, планирано издвајање из угрожавајуће породичне средине: **4**;
- процењене породице са децом са којима ће се радити на постизању родитељске компетенције и на тај начин остварити право детета на обезбеђивање услова за њихов несметан раст и развој и право детета да се пре свих других о њему старају родитељи: **79**;
- породицама са „децом улице“ према којима је обезбеђена подршка кроз пружање услуга социјалне заштите: **43**

На основу извештаја који су периодично достављани Министарству о активностима које су предузимали центри за социјални рад-органи старатељства на организовању заштите ове циљне групе деце, констатовано је, да у конкретној ситуацији у значајној мери изостаје структурирана, целовита и континуирана сарадња са органима унутрашњих послова и локалним самоуправама у којима постоји, комуналном полицијом који на основу својих надлежности и начина рада на терену, могу у великој мери допринети откривању ових случајева.

У циљу унапређења рада и постизања вишег степена ефикасности у организовању заштите, помоћи и подршке деци жртвама насиља, злостављања и злоупотребе („деце улице“), ово Министарство је 21. маја 2018. године, под бројем 560-00-334/2018-01 издало налог свим центрима за социјални рад – органима старатељства, а посебно овим институцијама социјалне заштите у Београду, Нишу, Новом Саду и Крагујевцу, где је ова појава најраширенија.

На данашњи дан налог је послат и свим општинама у Републици Србији.

- Да у року од 15 дана од дана добијања овог налога организује састанак са Полицијском управом за град или полицијском станицом у локалној самоуправи на територији своје надлежности и комуналном полицијом, уколико у локалној заједници иста постоји, у циљу успостављања структуриране, целовите и континуиране сарадње на откривању случајева насиља над децом, злостављања и злоупотребе деце која „живе и раде на улици“ и баве се просијачењем, прањем ветробранских стакала, скупљањем секундарних сировина из контејнера за одношење отпада, продајом цвећа у касним ноћним сатима итд, нарочито кроз организовање заједничких континуираних и периодичних акција, обиласка уобичајених места на којима се деца злостављају и злоупотребљавају;
- Да се у сваком откривеном случају по хитном поступку у складу са чланом 332. став 2. Породичног закона, дете одузме од родитеља, или старатеља или од лица код кога се дете затекло;
- Да се у складу са извршеним проценама стручњака органа старатељства против родитеља или старатеља детета или лица код којег се дете затекло предузму мере грађанскоправне и кривичноправне одговорности:
  1. Покрене парнични поступак за лишење родитељског права;
  2. Покрене поступак за заштиту права детета, односно за забрану одржавања личних односа са дететом;
  3. Покрене парнични поступак за изрицање мере за заштиту од насиља у породици;
  4. Поднесе кривична пријава због евентуално учињеног кривичног дела запуштање и злостављање малолетног детета или насиља у породици;
- Да се по хитном поступку предузму мере ургентне заштите детета и обезбеди:
  1. Безбедност,
  2. Брига о здрављу;
  3. Егзистенцијални услови;
  4. Психосоцијална подршка;
  5. Заступање детета (детету постави старатељ);
  6. Други услови за остваривање права детета на образовање и васпитање;

Основ поступања стручњака центара за социјални рад - органа старатељства, у извршавању овог налога, што се подразумева и што је видљиво из напред наведених података, је поштовање свих права детета, а посебно права на обезбеђење услова за несметан раст и развој и права да се пре свих других о њему старају његови родитељи.